

DJEČJI VRTIĆ ŠPANSKO

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA ŠPANSKO

ZA RAZDOBLJE OD 2023. DO 2027. PEDAGOŠKE GODINE

Zagreb, rujan 2023.

Sadržaj:

1	KURIKULUM	4
1.1	Načela i vrijednosti	4
1.2	Temeljne odrednice Kurikuluma Dječjeg vrtića Špansko	5
1.2.1	Poticanje umjetničkog izražavanja djeteta	5
1.2.2	Individualizacija odgojno-obrazovnog rada.....	6
1.2.3	Održivi razvoj.....	7
1.3	Kurikulumski ciljevi	9
2	VIZIJA I MISIJA.....	12
3	OPIS UNUTRAŠNJIH I VANJSKIH UVJETA U KOJIMA SE REALIZIRA KURIKULUM VRTIĆA ..	13
4	OPĆI I SPECIFIČNI CILJEVI RAZVOJA USTANOVE	15
5	PROGRAMI.....	16
5.1	Redovni program	16
5.2	Kurikulum predškole	17
5.3	Posebni programi integrirani u redovne odgojne skupine	21
5.3.1	Posebni programi na stranom jeziku	21
5.3.2	Ostali posebni programi	22
5.3.3	Kraći programi	24
5.3.4	Socijalno-zaštitni programi	26
6	PROGRAM OBOGAĆIVANJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA	28
7	RAD VJEŽBAONICE UČITELJSKOG FAKULTETA	30
8	SURADNJA S RODITELJIMA	31

1 KURIKULUM

1.1 Načela i vrijednosti

Razvoj kurikuluma i kvalitete odgojno-obrazovne prakse vrtića dugotrajan je proces koji je rezultat zajedničkog promišljanja i rada svih koji u njemu sudjeluju. Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića događa se paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgajatelja i drugih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati kontinuirani profesionalni razvoj. Kvalitetu i perspektivu razvoja odgojno-obrazovne prakse i kurikuluma vrtića određuje i njegova 'otvorenost' prema van koja uključuje spremnost na uspostavljanje suradničkih odnosa djelatnika s obiteljima djece, drugim vrtićima i ostalim relevantnim institucijama te spremnost na povezivanje sa stručnjacima i svim važnim tijelima lokalne zajednice. Svijest djelatnika vrtića o važnosti povezivanja sa širim društvenim kontekstom posebno je važna kako bi vrtić mogao kvalitetno funkcionirati u sklopu šire socijalne zajednice.

Kurikulum Dječjeg vrtića Špansko naslanja se na načela i vrijednosti Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanja:

Načela Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

- Fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa u vrtiću
- Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

Vrijednosti Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje

- Znanje
- Humanizam i tolerancija
- Identitet
- Odgovornost
- Autonomija
- Kreativnost

1.2 Temeljne odrednice Kurikuluma Dječjeg vrtića Špansko

Trajno nastojanje u radu i razvoju našeg vrtića usmjereno je na kontinuirano promišljanje i utemeljivanje vrijednosnih uporišta u usklađivanju različitih sastavnica našeg kurikuluma. Polazeći od načela *fleksibilnosti* svih čimbenika odgojno obrazovnog procesa nastojimo razvijati vrtić kao zajednicu koja je otvorena za propitivanje koncepata i odgovorno donošenje odluka vezanih uz razvoj, učenje i socijalni život djece. Osiguravanje *dobrobiti* za dijete, temeljeno na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića i prihvaćanjem integrirane prirode djetetova učenja, odrednica je naših nastojanja u procesu razvoja ključnih kompetencija djeteta.

Dosadašnjim radom na oblikovanju prostorno materijalnog i socijalnog okruženja djeci je omogućeno svakodnevno *aktivno učenje* (istraživanjem, eksperimentiranjem, otkrivanjem), zadovoljavanje različitih interesa i mogućnost interakcije sa različitim sadržajima učenja (glazbenim, likovnim, matematičkim, jezičnim i drugim) kao i sloboda i bogatstvo susreta, *interakcija* i komunikacije s vršnjacima i odraslima.

Temeljne odrednice kurikuluma Dječjeg vrtića Špansko predstavljaju dugoročno usmjerenje rada vrtića i odnose se na: 1. poticanje umjetničkog izražavanja djeteta, 2. individualizaciju odgojno-obrazovnog rada i 3. održivi razvoj.

1.2.1 Poticanje umjetničkog izražavanja djeteta	
SVRHA	Poticanje izražavanja djeteta odvija se kroz multimodalne umjetničko-kreativne procese (glazba, likovnost, jezik, dramsko-scenski izričaj, pokret). Otkrivalačko - stvaralačko - spoznajni proces karakterističan za stvaralaštvo u području umjetnosti najbolji je oblik učenja u ranoj dobi – učenja u kojem dijete istražuje svijet oko sebe. Stvaralaštvo u području umjetnosti na mnoge načine pomaže djetetu da prepozna svoje potencijale, da se izrazi te da stvori svijet u kojem se osjeća sigurnim kreirajući nove situacije i scene koje će mu dati osjećaj sigurnosti (Malchiodi, 1998.).
OPĆI CILJ	<ul style="list-style-type: none"> • Jačati kulturnu svijest i izražavanje djece • Jačati sposobnost djeteta da cijeni kreativnu važnost ideja, iskustava i osjećaja u medijima poput glazbe, književnosti, vizualnih i izvedbenih umjetnosti • Obogatiti okruženje za boravak djeteta u vrtiću sadržajima iz područja umjetničkog kurikuluma
SPECIFIČNI CILJEVI	<ul style="list-style-type: none"> • Jačati vještine dokumentiranja i prezentiranja rada kroz izradu tematskih izložbi na razini vrtića • Kreirati radionice internog stručnog usavršavanja za odgajatelje iz područja umjetničkog izražavanja
OČEKIVANA POSTIGNUĆA	<p>U odnosu na dijete</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podrška razvoju djetetove kulturne svijesti i izražavanja • Stvaranje ugodnog i slobodnog interakcijskog okruženja (dijete-odgajatelj)

	<ul style="list-style-type: none"> • Jačanje sposobnosti djeteta da cijeni kreativnu važnost ideja, iskustava i osjećaja u medijima poput glazbe, književnosti, vizualnih i izvedbenih umjetnosti <p>U odnosu na odgajatelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očekujemo da će se potaknuti inicijativnost odgajatelja u osmišljavanju aktivnosti i akcijama iz područja rada u integriranom umjetničkom kurikulumu • Očekujemo da će ciljano osmišljavanje, promatranje, praćenje i bilježenje aktivnosti doprinijeti kvalitetnijoj prezentaciji dječjih uradaka • Očekujemo da ćemo biranim edukacijskim prezentacijama i materijalima utjecati na estetsku svijest odgajatelja <p>U odnosu na roditelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očekujemo da će se unaprijediti suradnja s roditeljima u području etnografskog dokumentiranja, izlaganja i tumačenja uradaka djece • Očekujemo da će se unaprijediti zadovoljstvo roditelja dječjim postignućima u pogledu otkrivanja različitih 'jezika djeteta' • Očekujemo da će roditelji uvidjeti mogućnosti i snagu utjecaja kreativnih aktivnosti na mogućnosti izražavanja djece u dječjem vrtiću
--	---

1.2.2 Individualizacija odgojno-obrazovnog rada

<h3>1.2.2 Individualizacija odgojno-obrazovnog rada</h3>	
<p>SVRHA</p>	<p>Razvoj individualizacije odgojno-obrazovnog rada odnosi se na stvaranje uvjeta za prepoznavanje, razvoj i podršku jedinstvenim potencijalima i stilovima učenja djece. U procesu individualizacije razvija se odgojno-obrazovna praksa usmjerene na dijete, njegove individualne potrebe, sposobnosti, vještine i potencijale. Individualizacija procesa prema jakim stranama djeteta je regulacija posebnih potreba zaštitom dječje autentičnosti u igri i procesu učenja. Elementi individualizacije odnose se na rituale, razinu podrške, vizualizaciju uputa, komunikaciju, poticajno materijalno okruženje. U kontekstu individualizacije, trajno opredjeljenje našeg vrtića odnosi se i na oživotvorenje prava i potreba darovite djece i djece s teškoćama što podrazumijeva stalno promišljanje i unaprjeđivanje kvalitete odgoja i obrazovanja djece s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama uključene u vrtić.</p>
<p>OPĆI CILJ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kroz sastanke individualizacije usmjeravanje planiranja zadaća u odgojno obrazovnom radu prema oblikovanju vrijednosnog sustava koji afirmira ideju različitosti. • Osnaživanje odgajatelja u individualiziranom planiranju zadaća, promišljanju aktivnosti i individualizaciji rada.
<p>SPECIFIČNI CILJEVI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Integriranje sadržaja stručnog usavršavanja odgajatelja u neposrednu odgojno – obrazovnu praksu.

	<ul style="list-style-type: none"> • Prilagodbe i individualizacija fizičkog okruženja za učenje • Razumijevanje elemenata Individualiziranog odgojno obrazovnog plana • Osnaživanje odgajatelja u praćenju i razvijanju spontane dječje igre s naglaskom na procjenu i podržavanje uključenosti i dobrobiti djeteta te refleksiju i samorefleksiju u odnosu na video zapise i foto dokumentaciju.
OČEKIVANA POSTIGNUĆA	<p>U odnosu na dijete</p> <ul style="list-style-type: none"> • U SDB prepoznatljivi su sadržaji za zaštitu osobnog i grupnog identiteta • Provedba aktivnosti promatranja i planiranja prema jakim i slabim stranama djeteta u neposrednom radu s djecom • Valorizacija postignuća primjenom različitih tehnika praćenja. <p>U odnosu na odgajatelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odgajatelji kompetentno koriste elemente individualiziranog planiranja u vođenju pedagoške dokumentacije, određuju jake i slabe strane djeteta te njihovo međudjelovanje u procesu učenja. • U neposrednom radu s djecom odgajatelji razumiju individualizaciju u komunikaciji, okruženju za učenje i aktivnostima. <p>U odnosu na roditelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Roditelji su upoznati s različitim obilježjima učenja i u partnerstvu s odgajateljima podržavaju autentičnost vlastitog djeteta

1.2.3 Održivi razvoj	
SVRHA	Rad na održivom razvoju u području rada s djecom rane i predškolske dobi odnosi se na razvoj kompetencija djece za 'učiti znati; učiti živjeti zajedno; učiti djelovati i učiti biti'. Riječ je o integralnoj održivosti kao cilju koji integrira ekološku, ekonomsku, društvenu, te političku održivost. Takvo shvaćanje afirmira polazište o 'osposobljavanju za budućnost'. Odgoj i obrazovanje za održivost u ranom djetinjstvu mora sadržavati mogućnosti uključivanja djece u kritički dijalog o održivosti, u konkretne akcije u korist okoliša i promoviranja zdravih načina življenja i brige o vlastitom zdravlju.
OPĆI CILJ	<ul style="list-style-type: none"> • Standardizacija kvalitete elemenata održivog razvoja u procesu odgoja i obrazovanja djece u vrtiću • Povećana ekološka osviještenost djece i njihovih roditelja • Implementacija istraživačkog i osjetilnog učenja • Implementacija elemenata građanskog odgoja iz područja održivog razvoja
SPECIFIČNI CILJEVI	<ul style="list-style-type: none"> • Uključivanje djece u kritički dijalog i konkretne akcije u korist okoliša • Uključivanje djece u umjetničke aktivnosti prirodnim materijalima • Boravak u prirodnom okruženju za osjetilno i motoričko učenje djece (unapređenje kvalitete kurikuluma na otvorenom) • Poticanje razvoja učenja životnih vrijednosti – suosjećanja i

	<p>poštivanja razlika, jednakosti i pravednosti, međuovisnost pojava u svijetu, odgovornog odnosa prema prirodi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sudjelovanje u aktivnostima vezanim uz promicanje zdravih stilova života djece i roditelja • Dodatno unapređenje suradnje s roditeljima i bližom društvenom zajednicom u području održivog razvoja • Kontinuirana provedba sadržaja i aktivnosti stručnog usavršavanja usmjerenih na aktivnosti održivog razvoja (Zeleni klik, Reciklažno dvorište, Posadi drvo ne budi panj, Udomi me...)
<p>OČEKIVANA POSTIGNUĆA</p>	<p>U odnosu na dijete</p> <ul style="list-style-type: none"> • povećana ekološka osviještenost djece • razvoj istraživačkih kompetencija djece • razvoj likovne osjetljivosti u radu s prirodnim materijalima • usvajanje zdravih stilova življenja • razvoj kritičkog mišljenja • razvoj kompetencija za građanski odgoj <p>U odnosu na odgajatelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očekujemo da će se potaknuti inicijativnost odgajatelja u osmišljavanju aktivnosti i akcija iz područja održivog razvoja na razini odgojno-obrazovne ustanove i lokalne društvene zajednice • Očekujemo da će ciljano osmišljavanje, promatranje, praćenje i bilježenje aktivnosti doprinijeti kvalitetnijoj provedbi aktivnosti iz područja održivog razvoja u neposrednom radu s djecom • Očekujemo da će obogaćivanje materijalnog konteksta boravka na zraku djece doprinijeti unapređenju kvalitete kurikuluma na otvorenom • Očekujemo da će odgajatelji u zajedničkom istraživanju teme unaprijediti kvalitetu međusobnih odnosa i razvoj povjerenja <p>U odnosu na roditelje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Očekujemo da će roditelji na temelju provedenih aktivnosti, snimaka i dokumentiranih elemenata iz procesa osvijestiti važnost kontinuiranog djelovanja u području rada na održivom razvoju • Očekujemo i da će roditelji uvidjeti važnost kontinuiranog poticanja razvoja djeteta u području ekološkog odgoja • Očekujemo da će roditelji uvidjeti mogućnosti razvoja djeteta u području građanskog odgoja

1.3 Kurikulumski ciljevi

Kurikulum za rad s djecom rane i predškolske dobi u Dječjem vrtiću Špansko treba u djece:

- Jačati samopoštovanje
- Uvažavati kulturno i jezično porijeklo
- Njegovati materinji jezik i različite oblike kulturnog izražavanja
- Poticati učenje hrvatskog (književnog) kao službenog jezika ove zemlje
- Vrednovati bilingvizam kao pozitivnu tekovinu
- Njegovati različite mogućnosti umjetničkog izražavanja djeteta
- Poticati istraživačko i osjetilno učenje djeteta
- Razvijati elemente građanskog odgoja (s naglaskom na područje održivog razvoja)
- Jačati svijest o postojanju klasne, rodne, tjelesne i kulturne različitosti
- Promicati uvažavanje različitosti
- Preispitivati predrasude i stereotipe
- Razvijati osjećaj za pravednost i poštenje
- Promicati načela inkluzije i ravnopravnosti

Kurikulumski ciljevi u odnosu na dijete:

- razvoj sigurnosti svakog djeteta
- razvoj samopouzdanja i samopoštovanja djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- razvoj građanskog odgoja (fokus na održivi razvoj)
- razvoj sposobnosti odgovornoga ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom)
- poticanje i razvoj različitih oblika izražavanja djeteta u multimodalnom okruženju
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- razvoj emocionalne i socijalne kompetencije djeteta
- poticanje i razvoj temeljnih kompetencija
- razvoj samostalnosti u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
- stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)

- osiguravanje kvalitetne i humane prilagodbe institucijskog konteksta potrebama djeteta
- poticanje razvoja komunikacije i bogaćenje rječnika i govora djece korištenjem razvojno-primjerenih slikovnica i odabranih jezičnih sadržaja
- mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
- življenje i učenje prava djeteta u svakodnevnom životu u vrtiću
- poticanje razvoja dobrobiti svakog djeteta.

Kurikulumski ciljevi u odnosu na roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- pružanje potpore roditeljima u nastojanjima da očuvaju vlastiti jezik i kulturu
- organizacija prostora koji je funkcionalan i usmjeren na promoviranje susreta, komunikacije i interakciju
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju roditeljskih potreba
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva
- podržavanje različitih oblika sudjelovanja roditelja u dječjem razvoju i učenju.

Kurikulumski ciljevi u odnosu na prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu.

Kurikulumski ciljevi u odnosu na cjelokupno ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima
- ozračje koje potiče razvoj kompetencija djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

Kurikulumski ciljevi u odnosu na stručni tim i odgajatelje:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje kvalitete praćenja, planiranja i procjenjivanja odgojno-obrazovnog rada
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- poticanje razvoja kvalitete i usvajanje novih znanja i vještina u području komunikacije, socijalnih i emocionalnih vještina
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti.

Kurikulumski ciljevi u odnosu na ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta i na cjelokupno ozračje vrtića.

2 VIZIJA I MISIJA

Vizija

Dječji vrtić Špansko je vrtić u kojem se podržava cjelovit razvoj i osobnost svakog djeteta, uvažava njegova kultura i kultura njegove obitelji i osigurava poticajno okruženje za razvoj svih njegovih potencijala.

- Svako dijete, roditelj i zaposlenik treba u ustanovi imati osjećaj pripadanja. Ovo podrazumijeva aktivno djelovanje u kojem se pri izradi kurikuluma uzimaju u obzir različite kulturne pripadnosti pojedinih obitelji.
- Svako dijete, roditelj i zaposlenik imaju pravo razvijati različite aspekte svoje osobnosti. To znači da kurikulum promiče razvijanje višestrukog identiteta i višejezičnost, gradeći mostove između doma i institucionalnog okružja, kao i lokalne zajednice.
- Svatko može učiti od drugoga bez obzira na kulturne i ostale barijere. Svatko može sudjelovati kao aktivan građanin. Ovo znači da zaposlenici razvijaju eksplicitan pristup borbe protiv predrasuda te da nastoje uključiti sve roditelje.
- Zaposlenici ustanove za rani odgoj i obrazovanje, roditelji i djeca zajedno rade na osporavanju institucionalnih oblika predrasuda i diskriminacije. Ovo podrazumijeva kritički pogled na dostupnost i politiku upisa, kao i na reagiranje na različite strukturalne nejednakosti u području djelovanja.

Misija

Svakom djetetu naše ustanove želimo osigurati cjelovit razvoj njegovih potencijala, činimo to individualiziranim pristupom svakom djetetu, osiguranjem uvjeta za cjelovit razvoj djetetovih potencijala, poštivanjem interesa i izvornog izraza djeteta.

3 OPIS UNUTRAŠNJIH I VANJSKIH UVJETA U KOJIMA SE REALIZIRA

KURIKULUM VRTIĆA

Dječji vrtić Špansko provodi odgojno obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi sukladno važećim zakonskim propisima. Vrtić kroz provedbu planiranih programa ostvaruje djelatnost njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, njihovim mogućnostima i sposobnostima. Pri tome uvažava prava djece i njihovih roditelja te radnika Vrtića.

Dječji vrtić Špansko djelatnost obavlja na 5 lokacija. U redovni program upisano je djece 501 dijete u 23 odgojne skupine. Organizacija rada temelji se na provedenom postupku upisa djece. Broj upisane djece u odgojnim skupinama temeljen je na normativu iz 1983. godine (Službeni glasnik br.17/83.) koji propisuje naš poslodavac.

Tablica 1. Ustrojstvo rada po objektima

Objekt	Broj odgojnih skupina	Broj djece
Špansko 11	12	273
Hrnetička 1	3	77
Dobriše Cesarića 51	1	18
Vida Došena 39	1	18
VI. Oranički odvojak br. 4	6	115
Ukupno	23	501

Na osnovu broja upisane djece i interesa roditelja realiziraju se slijedeći programi:

Tablica 2. Odgojne skupine s posebnim programom

Objekt	Posebni program	Broj odgojnih skupina	Broj djece
Špansko 11	Rano učenje engleskog jezika	3	61
	Rano učenje engleskog jezika obogaćeno glazbom ABC - sing with me	2	40
	Rano učenje francuskog jezika	1	26
Hrnetička 1	Rano učenje engleskog jezika	1	26
Vida Došena 39	Rano učenje talijanskog jezika	1	18

	jezika		
Ukupno		8	171

Tablica 3. Raspored posebnih skupina kraćeg programa

Objekt	Posebni program	Broj odgojnih skupina
Špansko 11	Program rada s potencijalno darovitim djecom	1
Hrnetička 1	Program rada s potencijalno darovitim djecom	1
Ukupno		2

4 OPĆI I SPECIFIČNI CILJEVI RAZVOJA USTANOVE

Opći ciljevi razvoja ustanove:

1. Provedba rada Stručno-razvojnog centra za poticanje razvoja glazbenih sposobnosti i stvaralaštva djece rane i predškolske dobi
2. Provedba redovnog odgojno-obrazovnog programa rada
3. Provedba posebnih programa u poludnevnom i kraćem trajanju
4. Osiguravanje uvjeta za provedbu dodatnih programa za djecu u provedbi vanjskih izvođača

Specifični ciljevi razvoja ustanove:

- **Razvoj integriranog umjetničkog kurikuluma**
  - o razvoj kulturne svijesti i izražavanja djece
  - o razvoj sposobnosti djeteta da cijeni kreativnu važnost ideja, iskustava i osjećaja u medijima poput glazbe, književnosti, vizualnih i izvedbenih umjetnosti
  - o jačanje vještine dokumentiranja i prezentiranja rada
  - o rano učenje stranih jezika (njemački, engleski, francuski, talijanski jezik)
- **Individualizacija odgojno-obrazovnog rada**
  - o stvaranje uvjeta za prepoznavanje, razvoj i podršku jedinstvenim potencijalima i stilovima učenja djece
  - o razvoj odgojno-obrazovne prakse usmjerene na dijete, njegove individualne potrebe, sposobnosti, vještine i potencijale (rituali, razina podrške, vizualizacija uputa, komunikacija, poticajno materijalno okruženje)
- **Implementacija elemenata rada održivog razvoja**
  - o poticanje učenja životnih vrijednosti – suosjećanja i poštivanja razlika, jednakosti i pravednosti, međuovisnost pojava u svijetu, odgovornog odnosa prema prirodi
  - o sudjelovanje u aktivnostima vezanim uz promicanje zdravih stilova života djece i roditelja
  - o promišljanje aktivnosti elemenata kurikuluma za održivost u ranom odgoju i obrazovanju (područja socijalno-društvene, biofizičke, političke i ekonomske održivosti)

5 PROGRAMI

5.1 Redovni program

Cilj redovitog programa je stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno njegova obiteljskog života, te osiguravanje takvih uvjeta koji jamče razvoj svih sposobnosti djeteta i osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci kroz zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta, te osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale. Temeljno polazište našeg rada čini Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.) i kurikulumski ciljevi navedeni na početku ovog dokumenta. U cjelodnevnom redovitom programu stvaramo uvjete za zadovoljavanje osnovnih i posebnih potreba djeteta, djelujemo na poticanju cjelovitog razvoja djeteta:

- tjelesnog i psihomotornog razvoja,
- socijalno-emocionalnog razvoja ličnosti,
- spoznajnog i govornog razvoja,
- komunikacije,
- izražavanja i stvaralaštva.

Polazeći od individualnih potreba djeteta, a u interakciji s roditeljima i društvenim okruženjem, planiramo zadaće, sadržaje i aktivnosti za svaku dobnu skupinu djece (od prve do sedme godine života). U program uključujemo i roditelje, uvažavajući ih kao partnere u odgojno-obrazovnom procesu i stvaramo preduvjete za zajedničko kreiranje i provedbu programa, te uvid i nadzor u izvedbeni program vrtića. Na taj način usklađujemo odgoj u obitelji i izvan nje. Od roditelja učimo elemente individualnih interakcija i komunikacije s djecom i nastojimo ih primijeniti u odgojno-obrazovnom procesu. Surađujemo sa značajnim obrazovnim i kulturnim institucijama kako bismo upoznali pojedine sadržaje ili prezentirali pedagošku praksu, a program dodatno obogaćujemo kazališnim predstavama za djecu, različitim posjetima i izletima i ostalim kulturno-zabavnim sadržajima primjerenim djeci.

5.2 Kurikulum predškole

Kurikulum predškole podrazumijeva kurikulum namijenjen odgojno-obrazovnome radu s djecom u godini su prije polaska u školu. Kurikulum predškole se u svojoj provedbi naslanja na ciljeve, načela, vrijednosti i polazišta Nacionalnog kurikuluma.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih ciljeva (osiguranju dobrobiti za dijete, poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece, razvoju kompetencija te ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve), utemeljen je na specifičnim polazištima (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića) i odražava specifična načela (fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju, otvorenost za kontinuirano učenje te spremnost na unapređivanje prakse) i vrijednosti (znanje, identitet, solidarnost i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost).

Navedeni ciljevi, polazišta, vrijednosti i načela predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma vrtića i kurikuluma predškole.

Kurikulum predškole treba uzeti u obzir specifičan kontekst odrastanja djeteta tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem žive dijete i njegova obitelj kao i ustanovu u kojoj se provodi kurikulum predškole.

Planiranje kurikuluma predškole temelji se na jednakim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum vrtića.

Planiranje odgojno-obrazovnog rada s djecom u godini pred polazak u školu

Odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira se i oblikuje cjelovito (tematski, projektno), a ne parcelizirano (kao međusobno nepovezane aktivnosti, izdvojena područja učenja, uvježbavanje posebnih vještina i sl.).

U kurikulumu predškole planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

Kurikulum predškole usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava slijedeća načela:

- Kompetencije djece su razvojne a ne statične pa se potiče njihov razvoj i prati kontinuirano, a ne jednokratno ili povremeno (jednokratnim, periodičkim mjerenjem);
- Uspješnost djeteta u obavljanju određenih aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija, čiji se pojavnici oblici suptilno pretaču s pojavnim oblicima mnogih drugih kompetencija. Zato se kompetencije djece procjenjuju cjelovito, a ne izdvojeno iz konteksta cjeline ostalih;
- Djeca jednake kronološke dobi mogu se u velikoj mjeri razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama. Zato se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi.

- Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.

Kurikulumom predškole potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, koje je obrazovna politika RH prihvatila iz Europske unije (Recommendation of the European Parliament and of the Council for lifelong learning 2006/962/EC), a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

Navedene ishodišne kompetencije kojima bi djeca do polaska u školu trebala ovladati predstavljaju orijentacijski okvir u planiranju ciljeva i zadaća u radu s djecom u programu predškole te u procjenjivanju postignuća djeteta. Konkretni sadržaji i aktivnosti kojima bi se navedene kompetencije mogle razvijati nisu navedeni. Njih će odgajatelji osmišljavati u skladu s razvojnim sposobnostima svakog djeteta, aktualnim potrebama i interesima djece, prema aktualnim događanjima te specifičnostima skupine predškole.

Kontekstualni i socijalni uvjeti za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece

Kontekstualni i socijalni uvjeti programa predškole obogaćivat će se aktivnostima planiranim u godišnjem planu i programu rada vrtića (kazališta, izleti, posjeti, klizanje, plivanje, Grad mladih), obogaćivanjem materijalne opreme te raznolikim aktivnostima usmjerenim na održivi razvoj u objektu Hrnetička koji će uključivati djecu, odgajatelje, roditelje i članove zajednice.

Materijalni uvjeti (oprema, informatički, audiovizualni i drugi uvjeti)

Vrtić posjeduje opremu potrebnu za dodatno obogaćivanje programa predškole: laptop, projektor, svjetleći stol.

Prijedlog informatičke opreme

U sklopu nastavka projekta korištenja digitalne opreme i softwera (projekt e-vrtić, nastavak korištenja softwera za djecu u godini pred polazak u školu Gabriel Seeds) u objektu Hrnetička se planira opremiti sve tri skupine odgovarajućom digitalnom opremom i softweraom za poticanje usvajanja predmatematičkih i predčitačkih vještina djece.

Organizacija prostora

Za rad s djecom u godini pred polazak u školu koristiti će se jedna soba u centralnom objektu dječjeg vrtića Špansko, optimalne veličine (60 m²), opremljene uobičajenom općom i didaktičkom opremom koja će se u skladu s navedenim potrebama nadopunjavati te drugi prateći prostori u vrtiću. Prostorni kontekst prilagođavat će se dinamičkim razvojnim potrebama djece. Okruženje za učenje bit će bogato poticajima i materijalima za istraživanje i učenje kroz vlastitu aktivnost. Didaktička sredstva i oprema za provođenje redovnog programa obogatit će se specifičnom didaktičkom opremom i materijalima za rad s djecom te računalom (računala i software Gabriel Seeds).

Orijentacijski sadržaji i aktivnosti

Konkretni sadržaji i aktivnosti nisu navedeni. Njih će odgajatelji osmišljavati u skladu s razvojnim sposobnostima svakog djeteta, aktualnim potrebama i interesima djece, prema aktualnim događanjima te specifičnostima skupine predškole.

Vrijeme provedbe i trajanje programa predškole

Redoviti program predškole odvijat će prema dogovorenom rasporedu s osnivačem.

Broj skupina

U redovnom programu predškole uključena je 1 skupina djece u godini pred polazak u školu.

Nositelji provedbe

Odgajatelji/ce i stručne suradnice vrtića.

Osiguranje kvalitete (praćenje i vrednovanje)

Program će se evaluirati na osnovu:

- Praćenjem napretka djece u odnosu na zacrtane zadaće u individualnom planu
- Pisanim zabilješke o ostvarivanju uvjeta za provođenje programa, o djetetovim reakcijama, interesima i postignućima
- Upitnik o zadovoljstvu roditelja provedbom programa na kraju godine

O provedbi programa predškole se vodi foto dokumentacija. Svako dijete ima Individualni dosje koji sadrži njegove radove tijekom godine i zapažanja voditelja o njegovom ponašanju i napretku. Po potrebi se snimaju video zapisi. Na Kutiću za roditelje roditelji se kontinuirano informiraju o zbivanjima u programu predškole.

Suradnja s roditeljima i drugim suradnicima

Odgajatelji će provoditi individualne konzultacije s roditeljima o razvoju, interesima i specifičnim djetetovim potrebama i savjetovanje roditelja o primjerenim pedagoškim postupcima kao i načinima primjerenog učenja kroz igru - kontinuirano.

Planira se provesti radionica za roditelje na temu: 'Polazak djeteta u osnovnu školu' (u podgrupama ili on line). Prema potrebi tijekom godine provest će se i radionica 'Kako mogu ojačati svoje dijete u godini pred polazak u školi?'. U svibnju će se održati radionica za sve roditelje s ciljem prezentacije odgojno obrazovnog rada i razmjene iskustava. U planu je provesti i posjete osnovnim školama Ante Kovačić i Tituš Brezovački. Suradnja se planira i s prometnom policijom i predstavnicima lokalne zajednice, turističkim agencijama u provedbi izleta i posjeta, ŠRC Mladost, Klub Medosport.

5.3 Posebni programi integrirani u redovne odgojne skupine

5.3.1 Posebni programi na stranom jeziku

Program ranog učenja engleskog jezika Program ranog učenja talijanskog jezika Program ranog učenja francuskog jezika	
SVRHA	<p>Učenje stranog jezika u cjelodnevnom programu se temelji na funkcionalno-pojmovnom pristupu stranom jeziku koji se odvija u skladu s komunikacijskim potrebama, te psihološkim, emocionalnim, intelektualnim i socio-kulturološkim iskustvom predškolskog djeteta. Pojedina jezična jedinica ostvaruje se unutar svakodnevne komunikacijske situacije, gramatičko semantički primjerene i pojmovno prihvatljive predškolskome djetetu. Igra se smatra osnovnim i najprikladnijim oblikom usvajanja većine novih sadržaja i stečenih iskustava pa je i lingvometodičari ističu kao važan faktor u koncipiranju sustava ranog učenja stranih jezika. Obrazovni se učinak pritom pojavljuje kao popratni sekundarni element igre.</p>
OPĆI CILJ	Poticati razvoj djetetovih komunikacijskih sposobnosti na stranom jeziku u svakodnevnim životnim situacijama.
SPECIFIČNI CILJEVI	<p>Stvarati bogato i poticajno okružje koje će kod djeteta buditi želju za komunikacijom i aktivnim sudjelovanjem u skupnim i individualnim aktivnostima na materinjem i stranom jeziku</p> <p>U svakodnevnim životnim situacijama, kroz igru i druženje s vršnjacima poticati usvajanje riječi, jezičnih i fonemskih struktura stranog jezika te razvijati vještine komuniciranja</p> <p>Proširivati rječnik kroz različite oblike izražavanja usvajanjem kratkih pjesmica, stihova, brojalica, igara raznovrsnim materijalima</p> <p>Jačati djetetov osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na stranom jeziku</p> <p>Njegovati interes i poštovanje djeteta prema drugim kulturama</p>
KLJUČNE AKTIVNOSTI	Situacijsko učenje u poludnevnom programu ranog učenja
SUDIONICI	<p>Posebni program engleskog jezika vode odgajateljice Božena Šimić, Suzana Pinević, Natalija Vajdić Ključec i Lučana Blažić.</p> <p>Posebni program talijanskog jezika vode odgajateljice Helena Gašpar i Lana Gospodnetić.</p> <p>Posebni program francuskog jezika vodi odgajateljica Mirna Bahorić-Vrandečić.</p>
OČEKIVANA POSTIGNUĆA	<p>Djeca će proširiti rječnik kroz različite oblike izražavanja</p> <p>Ojačat će njihovo samopouzdanje u spontanom izražavanju na stranom jeziku</p>

	Djeca će razviti interes i poštovanje prema drugim kulturama
--	--

5.3.2 Ostali posebni programi

Program poticanja glazbenog izričaja Tamburica	
SVRHA	Glazbeno obogaćeno vrtićko okruženje pogodno je za očuvanje dječjeg tradicijskog stvaralaštva, a upravo Dječji vrtić 'Špansko' je mjesto koje je svakodnevno u doticaju sa vrijednostima koje promiču očuvanje kvalitete kulturnih dobara, pozitivan odnos prema nasljeđu, odgovorno ponašanje prema životnoj okolini i ljudima. Folklorna (narodna, pučka ili tradicijska) glazba je upravo glazba usmene tradicije koja se izvodila i prenosila slušanjem i pamćenjem. Utkana je u život svake ljudske zajednice, usklađena s mentalitetom i stilom života ljudi koji su ju stvarali, izvodili, učili i usvajali. Dječje tradicijsko stvaralaštvo ima sve bitne elemente predajne kulture te je riječ o bogatom, raznovrsnom i autentičnom stvaralaštvu.
OPĆI CILJ	Kvalitetnim i promišljenim materijalnim kontekstom i odabirom sadržaja njegovat će se kod djece ljubav prema tradiciji, kulturi i baštini vlastitog naroda, poticati kreativnost i stvaralaštvo u području glazbe, ali i cjeloviti razvoj djeteta.
SPECIFIČNI CILJEVI	<ul style="list-style-type: none"> • upoznavati, istraživati, njegovati i čuvati elemente folklorne baštine različitih regionalnih područja Hrvatske, s naglaskom na užu okolicu u kojoj dijete živi (okolica Zagreba i sjeverozapadna Hrvatska) • razvijati sposobnost usvajanja govornih, melodijskih i ritmičkih značajki folklorne baštine različitih krajeva; • utjecati na razvoj glazbenog i plesnog stvaralaštva igrama i aktivnostima baziranim na sadržajima dječjeg folklornog stvaralaštva, odnosno „vratiti djeci dječje“; • razvijati kod djece osjećaj sigurnosti i samopouzdanja njegovanjem socijalnih i komunikacijskih vještina, osobito vezanih za suradnju s drugima i pripadanja skupini; • stvarati ozračje zadovoljstva, veselja, ugone i slobode u aktivnostima upoznavanja dječjeg tradicijskog stvaralaštva.
KLJUČNE AKTIVNOSTI	Vodeći se posebnostima hrvatske tradicijske glazbeno-plesne kulture, programom su predviđeni slijedeći glazbeno-plesni sadržaji: <ul style="list-style-type: none"> • hrvatske malešnice (igre rukama) • brojalice, rugalice • uspavanke • hrvatske dječje tradicijske igre s pjevanjem (igre biranja, pogađanja,

	<p>oponašanja, pokreta i različitih improvizacija)</p> <ul style="list-style-type: none"> • dječji folklorni plesovi • sviranje na tradicijskim instrumentima • djeca u narodnim običajima. <p>Sadržaji ovih cjelina koristit će se kao motivi za likovni, tjelesni te građanski odgoj djece.</p> <p>Program će se dodatno obogaćivati sadržajima i aktivnostima iz drugih segmenata folklorne baštine [14, 16] kao što su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dječje tradicijske igračke • tradicijsko odijevanje (dječje narodne nošnje) • hrvatsko usmeno književno stvaralaštvo.
<p>SUDIONICI</p>	<p>Nositeljica programa je odgajateljica koja uz stečene kvalifikacije za rad s djecom rane i predškolske dobi ima i dodatnu edukaciju iz područja glazbene umjetnosti te završeni ciklus seminara 'Dječje folklorno stvaralaštvo i njegova scenska primjena', u organizaciji Ethno d.o.o za plesno-glazbenu poduku Nikolina Fišer, VSS, odgajateljica mentorica.</p>
<p>OČEKIVANA POSTIGNUĆA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Djeca će proširiti rječnik kroz različite oblike izražavanja • Ojačat će njihovo samopouzdanje u spontanom izražavanju • Djeca će razviti interes i poštovanje prema vlastitoj kulturi i tradiciji • Djeca će razviti interes i poštovanje prema drugim kulturama • Djeca će upoznati različite folklorne sadržaje: brojalice, igre, pjesme, plesove, običaje te uvidjeti odnos tradicionalnog i suvremenog života; • U djeci će se pobuditi ljubav prema tradiciji i kulturi vlastitog naroda te očuvanje kulturnog identiteta i nacionalne pripadnosti.

5.3.3 Kraći programi

Kraći program rada s potencijalno darovitim djecom 'Klikerići'	
SVRHA	Osobni potencijali svakog djeteta razvit će se ukoliko su osigurani optimalni uvjeti i podrška socijalne sredine. Razvoju osobnih potencijala potencijalno darovite djece važno je posvetiti posebnu pažnju zbog karakteristika potencijalno darovite djece. Darovita djeca su znatiželjna, zahtjevna, radoznala i kreativna. U grupi su često neprepoznata, pa i neprihvaćena od strane vršnjaka i odraslih. Rana identifikacija potencijalno darovite djece i uključivanje u specijalizirane programe u kojima će im se omogućiti socijalna podrška i poticati razvoj svih aspekata osobnosti izrazito je važna. Neki stručnjaci tvrde da darovitost ukoliko se ne potiče do devete godine nestaje.
OPĆI CILJ	Primjereno poticanje razvoja osobnosti, specifičnih interesa i sposobnosti potencijalno darovite djece vrtićkog uzrasta.
SPECIFIČNI CILJEVI	<ul style="list-style-type: none"> • Identificirati potencijalno darovitu djecu • Utvrditi sposobnosti, potrebe i interese potencijalno darovite djece • Izraditi individualizirani program za svako darovito dijete • Uvažavati specifične interese djeteta i produbljivati ih i poticati širenje temeljnih znanja i verbalnih sposobnosti • Kreirati uvjete u kojima dijete uči ono što ga zanima, na način koji mu odgovara te mu omogućiti dovoljno vremena • Poticati razvoj ustrajnosti, neovisnosti i kreativnosti u radu • Poticati socijalni i emocionalni razvoj djeteta primjeren dobi, a naročito razvoj socijalnih vještina i pozitivne slike o sebi • Organizirati složenije aktivnosti, naročito u pogledu apstraktnog mišljenja • Podrška roditeljima u odgoju djeteta • Razviti osjetljivost odgajatelja za uočavanje i identificiranje darovite djece • Razviti motivaciju i znanja odgajatelja o radu s darovitim djecom u skupini
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • Primjena Lista za opažanje ponašanja svojstvenih bistrom djetetu za odgajatelje • Primjena Upitnika za roditelje • Utvrđivanje kognitivnih sposobnosti djeteta putem specifičnih psiholoških dijagnostičkih postupaka (Ravenove progresivne matrice u boji, WISC IV, Torrance test of creative thinking, RTČ, Binnet)

	<ul style="list-style-type: none"> • Opservacija elemenata osobnosti djeteta i specifičnosti emocionalnog i socijalnog razvoja • Utvrđivanje kreativnosti djeteta • Utvrđivanje specifičnih interesa djeteta • Organiziranje i provođenje igraonice za potencijalno darovitu djecu.
SUDIONICI	Voditeljica projekta: Suzana Kovačić, psihologinja, Marijana Bandur, pedagoginja i Renata Pelt, odgajateljica savjetnica. Darovita djeca predškolske dobi od 4 do 7 godina starosti.
OČEKIVANA POSTIGNUĆA	<ul style="list-style-type: none"> • Na osnovi obrade lista, upitnika i rezultata primjene dijagnostičkih postupaka, utvrdit će se potencijalno darovita djeca. • Za svako dijete izradit će se profil sposobnosti i karakteristika osobnosti te potrebe koje to dijete ima na svim sferama razvoja. • Osnovna nam je želja da kroz zabavne i vesele aktivnosti pružimo djetetu mjesto gdje može raditi ono što voli, družiti se sa sebi sličnim pojedincima te razvijati svoje potencijale.

5.3.4 Socijalno-zaštitni programi

CAP program primarne prevencije zlostavljanja	
SVRHA	CAP (čit. kap; akronim od Child Assault Prevention) program je program primarne prevencije zlostavljanja koji osnažuje djecu u sprječavanju napada od strane vršnjaka, napada nepoznate osobe (otmica) i napada od strane poznate odrasle osobe. CAP nastoji integrirati najbolje izvore pomoći u zajednici kako bi se smanjila ranjivost djece i mladih na verbalno, fizičko i seksualno zlostavljanje.
OPĆI CILJ	<p>Ciljevi CAP programa su:</p> <p>Smanjiti ranjivost djece i njihovu izloženost različitim oblicima zlostavljanja kvalitetnim informiranjem i poučavanjem učinkovitim preventivnim strategijama.</p> <p>Potaknuti lokalnu zajednicu da sprječavanje nasilja među ljudima, a posebno zlostavljanja djece, prepozna kao svoj važan cilj i nastojanje.</p> <p>Potaknuti odgojno-obrazovne institucije na sustavan pristup prevenciji zlostavljanja djece.</p>
SPECIFIČNI CILJEVI	<p>CAP program ima nekoliko varijanti (kurikuluma) koje su namijenjene djeci različite dobi i potreba. Sve one koriste troslojni pristup edukacije o prevenciji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • trening osoblja škola/ vrtića • trening roditelja • trening djece.
KLJUČNE AKTIVNOSTI	<p>Predavanje uključuje: prikaz problema i aktualne statistike o zlostavljanju, pitanje o tome tko i zašto zlostavlja djecu, pokazatelje/simptome koji se najčešće vide kod zlostavljane djece, prikaz vještina komunikacije s djecom koja su možda zlostavljana, osvrt na zakonske odredbe u pogledu prijavljivanja zlostavljanja i zanemarivanja djece, te detaljno objašnjenje radionice za djecu. Predavanje za roditelje uključuje slične informacije kao i za osoblje: prikazuje statističke podatke i neka najčešća kriva tumačenja o zlostavljanju, daje pregled zakonskih odredbi oko prijavljivanja zlostavljanja te načina kako identificirati zlostavljano dijete. Roditelji dobivaju materijal (brošure) za korištenje kod kuće s djecom. Upoznaju se s izvorima pomoći u zajednici za slučaj potrebe. Detaljno im se objašnjava radionica s djecom.</p> <p>Razvojna primjerenost u radionicama za djecu postiže se korištenjem fotografija, igrokaza i vođene grupne rasprave kako bi se djeca poučila pitanjima osobne sigurnosti. Osim toga, pripremljene odgajateljice provode prethodnu pripremu djece kroz različite igrovne aktivnosti sa ciljem bogaćenja rječnika, kako bi djeca dobro razumjela sve ključne pojmove o kojima će biti riječi na radionicama. Nakon radionica slijedi vrijeme za</p>

	individualni razgovor s CAP pomagačicama gdje se utvrđuju naučene strategije i djeca iznose svoja iskustva. Ponavljanje CAP strategija odgajateljice uključuju u različite svakodnevne aktivnosti odgojnih skupina.
SUDIONICI	Sva djeca školski obveznici CAP tim čine: Suzana Kovačić, psihologinja i odgajateljica Višnja Šarić.
OČEKIVANA POSTIGNUĆA	Djeca će se osposobiti u zalaganju za sebe, podršci vršnjaka, učinkovitoj komunikaciji i traženju pomoći. Svi CAP-ovi programi polaze od stava da napad predstavlja kršenje, ugrožavanje osnovnih ljudskih prava i da svi ljudi i njihova djeca imaju pravo biti sigurni, jaki i slobodni.

6 PROGRAM OBOGAĆIVANJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROCESA

SADRŽAJI	NOSITELJI	VRIJEME PROVEDBE
<p>I. IZLETI</p> <p>za djecu starijih vrtićkih skupina od navršene pete godine života prema planu odgojno obrazovnog rada i projektima</p> <p>dva izleta po izboru odgajatelja i roditelja</p>	<p>Pedagoginje Zdravstvena voditeljica</p> <p>Prema odluci Povjerenstva za obogaćivanje Programa</p>	<p>zima, proljeće</p>
<p>II. SCENSKE PREDSTAVE</p> <p>2 scenskih predstava dramske grupe</p> <p>1 posjete kazalištu za djecu u 6 i 7. godini života</p>	<p>Dramska skupina vrtića</p> <p>Predstave prema izboru Povjerenstva</p>	<p>tijekom godine</p>
<p>III. POSJETE</p> <p>Provođenje posjeta knjižnici Vladimira Nazora (radionice, pričaonice, izložbe)</p> <p>Posjet reciklažnom dvorištu</p> <p>Posjet školama 'Tituš Brezovački' i 'Ante Kovačić'</p> <p>CZK Susegrad (2 projekcije filmova)</p>	<p>pedagoginje, timovi odgajatelja, djeca starijih skupina</p> <p>Djeca u dobi od 5 do 7 godina života</p> <p>Pedagoginje, psihologinja, odgajatelji, djeca školski obveznici</p> <p>Djeca u dobi od 5 do 7 godina života</p>	<p>tijekom godine</p> <p>10 mj</p> <p>4 mj</p> <p>Prema planu projekta 'Vrtići u kvartovskom kinu'</p>

<p>IV. PROGRAM ŠKOLE KLIZANJA U ORGANIZACIJI ZAGREBAČKOG KLIZAČKOG SAVEZA i MEDOSPORTA</p> <p>Realizira se za djecu u šestoj i sedmoj godini života.</p>	<p>pedagoginje, ZKS, djeca iz Centralnog objekta, djeca iz objekta Hrnetička - djeca u šestoj i sedmoj godini života</p>	<p>siječanj</p> <p>veljača</p>
<p>V. PROGRAM ŠKOLE PLIVANJA U ORGANIZACIJI ŠRC MLADOST</p>	<p>Pedagoginja, ŠRC Mladost, djeca u šestoj i sedmoj godini života</p> <p>timovi odgajatelja</p> <p>zdravstvena voditeljica</p>	<p>Prema organizaciji ŠRC Mladost (travanj/lipanj)</p>

7 RAD VJEŽBAONICE UČITELJSKOG FAKULTETA

Rad će se odvijati sukladno Nastavnom planu i programu iz navedenih kolegija, Odsjeka za predškolski odgoj, Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

- a) Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva
- b) Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva
- c) Metodika glazbenog odgoja 1 i 2

Za svaku pedagošku godinu godišnjim planom i programom rada vrtića bit će definiran popis mentora prema objektima koji će sudjelovati u odvijanju prakse studenata.

8 SURADNJA S RODITELJIMA

Cilj: Razvijanje partnerstva u provedbi programskih zadaća

AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	VREDNOVANJE	NOSITELJI	VRIJEME
Globalni roditeljski sastanci za roditelje novoupisane djece	Prezentacija, komunikacija ppt prezentacija jezičnih programa (u podgrupama ili ON LINE)	Zapisnici roditeljskih sastanaka	Stručni suradnici Odgajatelji koji vode jezične programe	lipanj
Provedba ankete: Anketa o zadovoljstvu rada vrtićem (za potrebe godišnjeg izvješća), Ankete o kraćim programima	Roditeljski sastanak (ON LINE)	Obrada anketa	Stručni suradnici, odgajatelji	lipanj
Inicijalni razgovori s roditeljima koji su podnijeli zahtjev za prijelaz iz drugog vrtića i upis djeteta u vrtić	Individualni razgovori	Obrasci za provođenje intervjua, izvještaji upisne komisije	Stručni suradnici	travanj, svibanj, lipanj i tijekom godine
Priprema i provedba individualnih razgovora	Individualni razgovori (s roditeljima svakog djeteta u skupini najmanje jednom godišnje)	Zapisnik s individualnog razgovora	Odgajatelji Stručni suradnici	tijekom godine
Tematski roditeljski sastanci	grupni rad u manjim grupama (ili ON LINE)	Zapisnici roditeljskih sastanaka	Odgajatelji Po potrebi stručni suradnici	2 tijekom godine po skupini
CAP program	roditeljski sastanak	Izvješće o provedbi CAP programa	CAP tim: Šarić, Kovačić S.,	studeni, prosinac
Priprema djeteta za polazak u školu	roditeljski sastanak u manjim grupama (ili ON LINE)	Zapisnik sa roditeljskog sastanka	Odgajatelji Pedagog, Psiholog	rujan, ožujak
Radionički roditeljski sastanci (izrada kostima, lutaka, instrumenata)	grupni rad u manjim grupama	Zapisnici s roditeljskih sastanaka	Odgajatelji	2 tijekom godine po skupini
Radionice za roditelje prema Projektima	radionica	zapisnik	Odgajatelji Stručni suradnici	Prema Projektu

Uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni rad prema Projektima	prema roditeljskim inicijativama	Fotografije iz procesa, etnografske bilješke	Odgajatelji, roditelji	tijekom pedagoške godine
Uključivanje roditelja u odgojno-obrazovni rad	prema roditeljskim inicijativama u poštivanje epidemioloških mjera (čitanje priča, izrada rekvizita, lutki, instrumenata, upoznavanje djece sa svojim zanimanjem, vođenje aktivnosti prema stručnim kompetencijama, pripremanje predstava za djecu, prikupljanje PNM-a)	Fotografije iz procesa, etnografske bilješke	Odgajatelji, roditelji	tijekom pedagoške godine